

NORSK VEGTIDSSKRIFT

NR. 3

ORGAN FOR STATENS VEGVESEN

MARS 1955

Rutebilstatistikk 1953

Innledning.

Før 1950 ble rutebilstatistikken utarbeidet av Vegdirektoratet og trykt i „Meddelelser fra Vegdirektøren”. Statistikken for 1949 er offentliggjort i nr 11 for 1950 sammen med en oversikt over de heftene statistikken finnes trykt i for hvert år tilbake til og med 1926.

Fra og med 1950 har statistikken blitt utarbeidet av Statistisk Sentralbyrå og offentliggjort i „Statistiske meldinger”. Statistikken for årene 1950–52 er trykt i henholdsvis nr 2 for 1952, nr 11 for 1952 og nr 2 for 1954.

Oppgavene til rutebilstatistikken innhentes på fastsatte skjemaer som skal fylles ut av hvert enkelt rutebilforetak. De utfylte skjemaer sendes inn til Norges Rutebileieres Forbunds avdeling i vedkommende fylke, som kontrollerer opplysningene og fører dem over på samlelistene. Både samlelistene og primæroppgavene blir deretter sendt via N.R.F.’s hovedkontor til Statistisk Sentralbyrå, som foretar den endelige bearbeidelse av statistikken. Oppgavene for de ruter som drives av Norges Statsbaner, mottar Byrået direkte fra N.S.B.’s hovedstyre.

Siden 1951 skal hvert foretak fylle ut to skjemaer, et for driftsstatistikk (skjema 12 A) og et annet for driftsregnskap og status (skjema 12 B). På det første skjemaet skal det foruten trafikkoppgaver også gis forskjellige oppgaver over vognmateriell, driftsanlegg, personale og takster. På det andre skjemaet føres detaljerte oppgaver over inntekter, utgifter og status.

Grunnlaget for de enkelte foretaks oppgaver til statistikken dannes i stor utstrekning av et standardisert regnskaps- og statistikksystem som Norges Rutebileieres Forbund har latt utarbeide. Systemet foreligger nå i to utgaver, et som er beregnet på

DK 656.132 (083.4) (481) «1953»

store foretak og et annet som passer bedre for mindre. Det store system ble tatt i bruk i 1952, det lille system først i 1954. Høsten 1954 ble det store system brukt av 44, og det lille system av 268 foretak.

Rutebilstatistikken skal i prinsippet omfatte alle landets rutebilforetak. Enkelte små foretak er imidlertid ikke kommet med, fordi en enten ikke har fått brukbare oppgaver fra dem eller de ikke har sendt inn oppgaver i det hele tatt. Totalt sett spiller dette ingen vesentlig rolle.

Som bilruter regnes i denne statistikk rene passasjerruter, skoleruter, kombinerte passasjer- og godsruter, rene godsruter og melkeruter. Trolleybussruter og snøbilruter er også tatt med.

Statistikken er utarbeidet fylkesvis. I likhet med tidligere år er rutebildriften ved Oslo Sporveier og Bergens Sporvei skilt ut fra den øvrige rutebildrift i vedkommende fylker. Statistikken for fylkene Bergen og Hordaland er ellers slått sammen.

Foretak og vognmateriell.

Tallet på foretak sank fra 1 215 i 1950 til 972 i 1951, men steg året etter til 1 033 og var i 1953 1 032.

Tabell a. *Foretakene fordelt etter størrelse.*

Foretakenes størrelse	Absolutte tall				Relative tall			
	1950	1951	1952 ¹	1953	1950	1951	1952 ¹	1953
1 bil	507	336	398	405	41,7	34,6	38,5	39,3
2 biler	219	173	164	162	18,0	17,8	15,9	15,7
3—5 „	271	227	223	218	22,3	23,4	21,6	21,1
6—9 „	114	112	105	98	9,4	11,5	10,2	9,5
10—20 „	63	71	84	88	5,2	7,3	8,1	8,5
Over 20 biler	41	53	59	61	3,4	5,4	5,7	5,9
Foretak i alt	1215	972	1033	1032	100,0	100,0	100,0	100,0

¹ Tallene for 1952 er rettet.

Som tabell a viser konsentrerte nedgangen fra 1950 til 1951 seg om de mindre foretakene, mens tallet på store foretak derimot viste stigning. Senere har tallet på foretak med fra to til ni biler hver vist fortsatt nedgang, mens det er blitt stadig flere større foretak og stadig flere foretak med bare en bil hver.

Disse forskyvningene skyldes på den ene side sammenslutninger av foretak og utvidelser av bilparken i bestående foretak og på den annen at statistikken etter hvert dekker flere av de små foretakene.

Tabell b. Bilene fordelt etter foretakenes størrelse.

Foretakenes størrelse	Absolutte tall				Relative tall			
	1950	1951	1952 ¹	1953	1950	1951	1952 ¹	1953
1 bil	507	336	398	405	9,9	6,3	7,1	7,1
2 biler	438	346	328	324	8,5	6,4	5,9	5,7
3—5 „	1008	849	846	838	19,6	15,9 ²	15,2	14,7
6—9 „	833	821	765	708	16,2	15,3	13,7	12,4
10—20 „	844	970	1101	1148	16,4	18,1	19,8	20,2
Over 20 biler	1513	2032 ²	2129	2269	29,4	38,0 ²	38,3	39,9
Biler i alt ..	5143	5354 ²	5567	5692	100,0	100,0	100,0	100,0

¹ Tallene for 1952 er rettet. ² Tallet er rettet.

En sammenligning mellom tallene i tabell a og tabell b viser at trass i de mange småforetakene er det de store foretakene som betyr mest for rutebil-driften sett under ett. De knapt 15 prosent av foretakene som i 1953 hadde minst ti biler hver, disponerte således 60 prosent av bilparken. På den annen side utgjorde småforetakene med bare en eller to biler hver 55 prosent av alle foretak, men disponerte knapt 13 prosent av bilparken.

Vognparkens fordeling på personvogner, godsvogner, kombinerte vogner og tilhengere er vist i tabell 1. Tallene gjelder vognparken ved utgangen av året. Vogner som er solgt, utrangert, opphugget eller ikke brukt i løpet av året, er ikke tatt med. (Ved en beklagelig feil ble slike vogner tatt med i statistikken for 1952, og disse tallene er derfor nå rettet). Vognparken, eksklusive tilhengere, økte siste år med 125 vogner og utgjorde 5 692 vogner ved utgangen av 1953. Tallet på personvogner og kombinerte vogner steg med henholdsvis 119 og 16 mens tallet på godsvogner falt med 10. Ved utgangen av 1953 var det dessuten 167 tilhengere eller 6 flere enn året før.

Personvognene og de kombinerte vognene hadde i 1953 i alt 142817 sitteplasser og tillatte ståplasser for passasjerer. Dette er gjennomsnittlig 32 plasser pr vogn. I 1952 var det tilsvarende tall 31 mot 30

i 1951 og 1950. Den samlede lasteevnne for godsvogner, kombinerte vogner og tilhengere var 6 021 tonn eller gjennomsnittlig 3,0 tonn pr vogn i 1953. Tilsvarende tall for 1952 og 1951 var 2,8 tonn.

Trafikk.

En oversikt over den samlede transportydelse i hvert fylke finnes i tabell 1, mens mer detaljerte oppgaver over persontrafikken og godstrafikken er gitt i henholdsvis tabell 2 og tabell 3.

De store rettelser som er foretatt for arene 1950—52 av tallene for personkilometer, utnyttelse av transportevnen og gjennomsnittlig reiselengde i statistikken over persontrafikken i rute, skyldes nytt beregningsgrunnlag for Oslo Sporveiers buss-ruter. Spesielle undersøkelser som Oslo Sporveier nylig har foretatt, har nemlig vist at den gjennomsnittlige reiselengde tidligere var alt for lavt anslått.

Persontrafikken i alt (i og utenfor rute) målt i personkilometer økte med 5,4 prosent fra 1952 til 1953. Målt i antall reisende var stigningen 4,8 prosent. De absolutte tall for 1953 var 1 946,6 mill. personkilometer og 201,7 mill. reisende. Personkilometertallet for rutebiltrafikken ligger nesten 30 prosent over tilsvarende tall for jernbanetrafikken (N.S.B.), og det blir foretatt om lag fem ganger så mange reiser med rutebil som med jernbane.

Ser en spesielt på persontrafikken i rute, steg personkilometertallet med 6,1 prosent fra 1952 til 1953 og utgjorde 1 767,3 mill. siste år. Tallet på reisende i rutetrafikken steg samtidig med 4,8 prosent til 197,9 mill. i 1953. Persontrafikken utenfor rute falt med 1,7 prosent målt i personkilometer, men økte med 2,3 prosent målt i antall reisende. De absolutte tall for 1953 var henholdsvis 179,3 mill. personkilometer og 3,8 mill. reisende. Av den samlede persontrafikk med rutebiler i 1953 utgjorde trafikken utenfor rute 9,2 prosent målt i personkilometer og 1,9 prosent målt i antall reisende.

Godstrafikken i alt (i og utenfor rute) var i 1953 vel 2,3 mill. tonn med et transportarbeid på 60,6 mill. tonnkilometer. Dette er henholdsvis 12,2 prosent og 10,5 prosent mer enn året før. Den samlede godstrafikk med rutebiler utgjorde noe over 40 prosent av godstrafikken med jernbanene (N.S.B. ekskl. malmtrafikken på Ofotbanen) målt i tonn, men bare 6 prosent målt i tonnkilometer.

De spesielle oppgaver over godstrafikken i rute viser en stigning i tonnkilometertallet på 10,3 prosent og i tonn transportert på 7,6 prosent fra 1952 til 1953. De absolutte tall for siste år var henholdsvis 52,9 mill. tonnkilometer og 1,8 mill. tonn.

Trafikken utenfor rute var samme år på 7.7 mill. tonnkilometer og 0.5 mill. tonn eller henholdsvis 12.3 prosent og 30.8 prosent mer enn i 1952. Av den samlede godstrafikken med rutebiler i 1953 utgjorde trafikken utenfor rute 12.8 prosent målt i tonnkilometer og 23.1 prosent målt i tonn transportert.

Utnyttingen av transportevnen (dvs. for persontrafikken forholdet mellom personkilometer og plasskilometer og for godstrafikken forholdet mellom netto tonnkilometer og transportevnen i tonnkilometer) endrer seg som regel lite fra år til år. Stort sett har utnyttingen vist en svak nedgang de siste årene.

Tabell c. *Utnyttingen av transportevnen. Prosent.*

	1950	1951	1952	1953
Persontrafikk:				
I rute	36,0 ¹	36,0 ¹	35,4 ¹	35,2
Utenfor rute	53,8	63,6	66,4 ¹	65,0
I alt	37,0 ¹	37,4 ¹	37,1 ¹	36,7
Godstrafikk:				
I rute	52,0	51,7	51,8 ¹	50,4
Utenfor rute	40,0	41,8	37,6 ¹	40,3
I alt	50,1	50,2	49,4 ¹	48,8

¹ Tallet er rettet.

For persontrafikken i alt holder utnyttingen seg omkring 37 prosent og var 36,7 prosent i 1953. Utnyttingen av transportevnen er mye bedre i trafikk utenfor rute (turkjøring) enn i rutetrafikken. Tallene for 1953 var henholdsvis 65,0 prosent og 35,2 prosent.

I godstrafikken holder utnyttingen seg omkring 49–50 prosent når en ser på trafikken i og utenfor rute under ett. Tallet for 1953 var 48,8 prosent. Det viser seg at utnyttingen av transportevnen i godstrafikken er best for rutetrafikken. I 1953 var tallet for rutetrafikken 50,4 prosent og for trafikken utenfor rute 40,3 prosent.

Den gjennomsnittlige reiselengde i persontrafikken steg for rutetrafikkens vedkommende fra 8,8 km i 1952 til 8,9 km i 1953. For trafikken utenfor rute falt reiselengden samtidig fra 49,6 km til 47,7 km. For godstrafikken i rute økte den gjennomsnittlige transportlengde fra 29,0 km i 1952 til 29,7 km i 1953, mens tilsvarende tall for trafikken utenfor rute samtidig gikk ned fra 16,9 km til 14,5 km.

Den gjennomsnittlige årlige kjørelengde pr vogn har økt i de senere år. I de fire siste årene har

utviklingen vært slik (inklusive kjøring med tilhengere):

1950: 27 673 km.
1951: 26 694 „ (rettet tall)
1952: 27 989 „ (rettet tall)
1953: 28 745 „

Økonomiske resultater.

Når statstilskudd til materiell, verksteder og garasjer regnes med, steg rutebilforetakenes samlede inntekter med 17,3 mill. kr fra 1952 til 1953. Utgiftene steg samtidig med 16,0 mill. kr. I 1953 var inntektene i alt 230,1 mill. kr og utgiftene i alt 235,4 mill. kr, slik at det samlede underskuddet ble 5,3 mill. kr. Av underskuddet gjaldt henholdsvis 3,8 mill. kr og 0,6 mill. kr bussdriften ved Oslo Sporveier og Bergens Sporvei. Det totale underskuddet i 1953 var 1,3 mill. kr mindre enn året før. Statstilskudd til driften er ikke regnet med i tallene ovenfor. I 1953 mottok rutebilforetakene 3,3 mill. kr i slike tilskudd eller 0,3 mill. kr mer enn året før.

Tabell d. *Økonomiske resultater. Mill. kr*

	1950	1951	1952	1953
Utgifter i alt	173,6	190,6	219,4	235,4
Inntekter i alt	167,5	183,4	212,8	230,1
Underskudd	6,1	7,2	6,6	5,3
Statstilskudd til driften	1,0	2,3	3,0	3,3

Detaljerte oppgaver over inntekter og utgifter finnes i tabell 4. I tabell 5 er utgiftene regnet ut i øre pr vognkilometer og i tabell 6 er utgiftene fordelt prosentvis på utgiftsarter.

Fra 1952 til 1953 steg utgiftene i alt pr vognkilometer fra 136,8 til 139,8 øre. Denne stigningen på 3,0 øre pr vognkilometer er betydelig mindre enn året før, da stigningen var 7,6 øre. De fleste utgifter gikk opp fra 1952 til 1953, men tre av de spesifiserte utgiftsposter viste nedgang: drivstoffutgiftene falt fra 22,5 til 20,0 øre pr vognkilometer, utgiftene til reparasjoner og vedlikehold gikk ned fra 17,8 til 16,7 øre og utgiftene til administrasjon (eksl. lønn) fra 4,3 til 4,1 øre. Størstedelen av nedgangen i disse utgifter kan tilskrives fornyelse av vognmateriellet og overgang fra bensin- til dieseldrift.

Rutebilforetakenes største utgiftspost er lønninger til sjåfører og bilmannskap. I 1953 utgjorde denne posten 26,5 prosent av de totale utgifter. Etter denne posten følger avskrivning på materiell, bygninger og inventar med 16,0 prosent, drivstoffer

T a b e l l 1. Vognmateriell og transportydelse.

Fylker	Vognmateriell pr 31/12							Transportydelse (i og utenfor rute)					
	Tallet på vogner					Kapasitet		Kjørte vognkm i 1000			Person-km i 1000	Netto tonnkm i 1000	
	Person-vogner	Gods-vogner	Kombi-nerte vogner	Sum	Til-hengere	Sitte-plasser	Tillatte stå-plasser	Tonn laste-evne	Person-trafikk	Gods-trafikk	Sum		
Østfold	283	83	24	390	11	9 207	864	416	10 042	2 226	12 268	130 699	4 039
Akershus	218	82	16	316	-	8 012	579	353	8 464	2 178	10 642	133 811	5 296
Oslo	203	5	-	208	-	7 987	2 846	16	11 997	85	12 082	255 529	198
Oslo Sporveier	179	-	-	179	-	4 826	7 186	-	5 242	-	5 242	162 224	-
Hedmark	214	125	9	348	14	5 883	450	504	6 641	2 919	9 560	88 428	4 450
Oppland	217	174	82	473	19	6 504	81	1 011	6 311	5 186	11 497	81 239	8 297
Buskerud	251	67	33	351	10	8 179	1 489	318	8 331	1 793	10 124	131 151	2 452
Vestfold	184	56	3	243	3	5 758	1 008	218	6 578	1 262	7 840	81 497	1 666
Telemark	186	53	37	276	6	6 152	934	252	6 236	1 317	7 553	89 299	2 431
Aust-Agder	136	29	22	187	8	4 402	417	133	4 044	941	4 985	48 621	1 686
Vest-Agder	142	32	44	218	8	4 734	265	174	6 130	1 564	7 694	71 887	2 282
Rogaland	254	107	33	394	29	7 958	1 764	498	10 231	2 567	12 798	120 051	4 035
Hordaland og Bergen	383	102	43	528	6	11 039	951	355	13 393	2 399	15 792	174 211	3 812
Bergens Sporvei	53	-	-	53	-	1 577	1 484	-	2 153	-	2 153	41 206	-
Sogn og Fjordane	105	47	45	197	9	2 599	61	297	3 300	1 479	4 779	26 228	2 197
Møre og Romsdal	284	103	71	458	16	8 943	470	484	8 507	3 449	11 956	109 768	7 018
Sør-Trøndelag	150	68	36	254	11	4 800	331	299	5 079	1 949	7 028	71 719	3 638
Nord-Trøndelag	89	42	44	175	10	2 774	222	248	2 133	1 269	3 402	23 685	2 033
Nordland	178	40	52	270	5	5 423	327	301	4 810	1 730	6 540	57 451	4 077
Troms	72	16	29	117	1	2 781	48	107	2 593	508	3 101	33 916	869
Finnmark	46	6	5	57	1	1 278	224	37	1 209	174	1 383	13 981	146
Hele landet 1953	3 827	1 237	628	5 692	167	120 816	22 001	6 021	133 424	34 995	168 419	1 946 601	60 622
—,— 1952	3 708 ¹	1 247 ¹	612 ¹	5 567 ¹	163 ¹	112 921 ¹	20 665 ¹	5 693 ¹	127 739 ¹	32 637 ¹	160 376 ¹	1 847 362 ¹	54 855 ¹
—,— 1951	3 548 ¹	1 236 ¹	570 ¹	5 354 ¹	179	105 911 ¹	19 683 ¹	5 571	117 800	29 900 ¹	147 700 ¹	1 687 624 ¹	48 740
—,— 1950	3 526	1 110	507	5 143	120	101 581 ¹	18 185 ¹	-	115 731	29 910	145 641	1 589 085 ¹	46 759

¹ Tallet er tettet siden den detaljerte statistikk for vedkommende år ble trykt.

Tabell 2. Persontrafikken.

Fylker	I rute						Utenfor rute						Gj.sn. reise- lengde i km	
	Reisende i 1 000	Vognkm i 1 000		Plasskm i 1 000	Personkm i 1 000	Utnyt- telse av transport- evnen	Gj.sn. reise- lengde i km i %	Reisende i 1 000	Vognkm i 1 000	Plasskm i 1 000	Personkm i 1 000	Utnyt- telse av transport- evnen		
		Med egne vogner	Med leide vogner											
Østfold	14 564	9 361	1	357 688	113 470	31,7	7,8	168	680	22 417	17 229	76,9	102,6	
Akershus	6 720	7 351	25	280 580	106 338	37,9	15,8	300	1 088	37 385	27 473	73,5	91,6	
Oslo	22 749	9 478	2 192	647 415	244 958	37,8	10,8	197	327	12 138	10 571	87,1	53,7	
Oslo Sporveier	35 266	5 242	-	381 637	162 224	42,5	4,6	-	-	-	-	-	-	
Hedmark	4 205	5 975	15	222 950	74 017	33,2	17,6	144	651	19 175	14 411	75,2	100,1	
Oppland	4 310	5 505	31	184 381	66 056	35,8	15,3	156	775	20 246	15 183	75,0	97,3	
Buskerud	13 477	7 602	158	336 606	119 088	35,4	8,8	154	571	17 603	12 063	68,5	78,3	
Vestfold	8 956	6 004	-	251 684	69 148	27,5	7,7	305	574	19 313	12 349	63,9	40,5	
Telemark	7 542	5 413	15	215 732	74 398	34,5	9,9	1 012	808	26 245	14 901	56,8	14,7	
Aust-Agder	4 027	3 694	-	136 308	42 758	31,4	10,6	111	350	9 528	5 863	61,5	52,8	
Vest-Agder	7 471	5 751	19	205 459	65 735	32,0	8,8	99	360	11 392	6 152	54,0	62,1	
Rogaland	18 813	9 870	-	398 338	114 050	28,6	6,1	160	361	11 639	6 001	51,6	37,5	
Hordaland og Bergen	14 993	12 608	188	426 053	166 662	39,1	11,1	259	597	14 031	7 549	53,8	29,1	
Bergens Sporvei ²	13 735	2 153	-	129 603	41 206	31,8	3,0	-	-	-	-	-	-	
Sogn og Fjordane	889	2 582	29	69 667	21 526	30,9	24,2	149	689	10 525	4 702	44,7	31,6	
Møre og Romsdal	6 499	7 943	68	272 406	100 788	37,0	15,5	145	496	13 068	8 980	68,7	61,9	
Sør-Trøndelag	6 761	4 820	76	177 473	68 139	38,4	10,1	71	183	5 083	3 580	70,4	50,4	
Nord-Trøndelag	1 067	1 724	-	57 154	19 867	34,8	18,6	100	409	10 446	3 818	36,5	38,2	
Nordland	3 151	4 492	109	152 697	54 829	35,9	17,4	106	209	5 721	2 622	45,8	24,7	
Troms	1 845	2 348	1	78 395	29 351	37,4	15,9	104	244	6 978	4 565	65,4	43,9	
Finnmark	866	1 106	13	42 568	12 647	29,7	14,6	21	90	2 902	1 334	46,0	63,5	
Hele landet 1953	197 906	121 022	2 940	5 024 785	1 767 255	35,2	8,9	3 761	9 462	275 835	179 346	65,0	47,7	
—,,— 1952	188 764 ¹	116 188 ¹	2 007	4 707 220 ¹	1 664 889 ¹	35,4 ¹	8,8 ¹	3 677 ¹	9 544	274 862 ¹	182 473	66,4 ¹	49,6 ¹	
—,,— 1951	178 187	106 339	2 979	4 272 377	1 537 435 ¹	36,0 ¹	8,6 ¹	3 433	8 482	236 119	150 189	63,6	43,7	
—,,— 1950	168 910	106 397 ³	-	4 047 063	1 457 201 ¹	36,0 ¹	8,6 ¹	3 803	9 334	245 122	131 884	53,8	34,7	

¹ Tallet er rettet siden den detaljerte statistikk for vedkommende år ble trykt.² Tallene for trafikken i rute omfatter også trafikken utenfor rute.³ Inklusive vognkilometer med leide vogner.

Tabell 3. Godstrafikken.

Fylker	I rute						Utenfor rute						
	Tonn gods trans- portert i 1 000	Vognkm i 1 000		Trans- portevne i tonnkm i 1 000	Netto tonnkm i 1 000	Utnyt- telse av transport- evnen i %	Gj.sn. trans- lengde i km i 1 000	Tonn gods trans- portert	Vognkm i 1 000	Trans- portevne i tonnkm i 1 000	Netto tonnkm i 1 000	Utnyt- telse av transport- evnen i %	
		Med egne vogner	Med leide vogner										
Ostfold	140	2 035	42	8 201	3 751	45,7	26,8	20	149	602	288	47,8	14,4
Akershus	100	2 083	8	8 091	5 118	63,3	51,2	6	87	557	178	32,0	29,7
Oslo	6	37	48	276	198	71,7	33,0	-	-	-	-	-	-
Oslo Sporveier	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hedmark	108	2 103	53	8 745	2 965	33,9	27,5	63	763	3 019	1 485	49,2	23,6
Oppland	253	3 820	23	15 415	6 540	42,4	25,8	150	1 343	5 533	1 757	31,8	11,7
Buskerud	82	1 336	-	4 775	1 985	41,6	24,2	38	457	1 434	467	32,6	12,3
Vestfold	66	1 032	-	3 633	1 200	33,0	18,2	24	230	919	466	50,7	19,4
Telemark	84	1 261	1	4 280	2 344	54,8	27,9	11	55	171	87	50,9	7,9
Aust-Agder	62	767	-	2 115	1 322	62,5	21,3	20	174	523	364	69,6	18,2
Vest-Agder	76	1 539	11	4 091	2 262	55,3	29,8	0,4	14	41	20	48,8	50,0
Rogaland	167	2 077	-	6 205	3 287	53,0	19,7	47	490	1 706	748	43,8	15,9
Hordaland og Bergen	114	2 068	26	5 855	3 452	59,0	30,3	36	305	970	360	37,1	10,0
Bergens Sporvei	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sogn og Fjordane	69	1 130	36	4 005	1 826	45,6	26,5	35	313	1 187	371	31,3	10,6
Møre og Romsdal	159	3 233	81	10 961	6 822	62,2	42,9	19	135	462	196	42,4	10,3
Sør-Trøndelag	101	1 592	187	5 296	3 159	59,6	31,3	29	170	871	479	55,0	16,5
Nord-Trøndelag	74	1 135	-	3 791	1 849	48,8	25,0	14	134	484	184	38,0	13,1
Nordland	101	1 519	64	6 890	3 864	56,1	38,3	20	147	573	213	37,2	10,7
Troms	16	464	-	1 732	787	45,4	49,2	2	44	155	82	52,9	41,0
Finnmark	3	131	34	580	143	24,7	47,7	0,1	9	27	3	11,1	30,0
Hele landet 1953	1 781	29 362	614	104 937	52 874	50,4	29,7	535	5 019	19 234	7 748	40,3	14,5
—,— 1952	1 655 ¹	27 339	403	92 645 ¹	47 953 ¹	51,8 ¹	29,0 ¹	409 ¹	4 895 ¹	18 375 ¹	6 902 ¹	37,6 ¹	16,9 ¹
—,— 1951	1 461	24 553 ¹	979	82 599 ¹	42 904	51,9 ¹	29,4	418	4 368	13 955	5 836	41,8	14,0
—,— 1950	1 644	25 076 ²	-	78 534	40 798	52,0	24,8	387	4 832	14 896	5 961	40,0	15,4

¹ Tallet er rettet siden den detaljerte statistikk for vedkommende år ble trykt.² Inklusive vognkilometer med leide vogner.

Tabell 4. Driftsregnskap. a. Inntekter, overskudd og tilskudd. 1000 kr.

Fylker	Person-trafikk	Gods-trafikk	Assistanse-kjøring	Post-befordring	Øvrige inntekter	Statstilskudd til materiell, verksteder og garasjer	Sum	Overskudd	Under-skudd	Netto overskudd	Stats-tilskudd til driften	Andre tilskudd ¹
Østfold	11 322	2 690	25	55	206	21	14 319	1 034	67	967	5	-
Akershus	9 305	2 391	121	23	192	-	12 032	483	176	307	16	6
Oslo	20 025	327	1 869	-	434	130	22 785	353	272	81	-	-
Oslo Sporveier	12 524	-	-	-	-	-	12 524	-	3 834	÷ 3 834	-	-
Hedmark	7 226	3 487	24	116	166	158	11 177	419	205	214	119	-
Oppland	8 201	6 095	27	107	384	362	15 176	322	387	÷ 65	252	1
Buskerud	10 470	2 019	389	132	404	99	13 513	428	418	10	61	15
Vestfolk	8 215	1 523	1	56	104	9	9 908	354	147	207	-	-
Telemark	8 658	1 502	15	195	117	98	10 585	161	283	÷ 122	129	-
Aust-Agder	4 809	1 297	32	109	84	136	6 467	217	117	100	64	-
Vest-Agder	6 662	2 199	-	172	220	289	9 542	193	192	1	260	2
Rogaland	11 674	2 871	88	93	155	132	15 013	269	185	÷ 16	100	12
Hordaland og Bergen ...	15 912	2 903	96	126	417	515	19 969	260	584	÷ 324	469	7
Bergens Sporvei	4 170	-	-	-	23	-	4 193	-	551	÷ 551	-	-
Sogn og Fjordane	3 413	1 564	3	161	147	230	5 518	69	336	÷ 267	321	-
Møre og Romsdal	10 147	4 688	4	219	269	379	15 706	159	509	÷ 350	310	-
Sør-Trøndelag	6 587	2 094	88	83	118	131	9 101	324	409	÷ 85	94	48
Nord-Trøndelag	2 279	1 692	12	97	199	106	4 385	110	170	÷ 60	22	8
Nordland	7 020	2 470	-	212	239	512	10 453	57	894	÷ 837	554	1
Troms	4 100	675	1	122	79	497	5 474	37	495	÷ 458	291	8
Finnmark	1 820	239	-	65	19	111	2 254	36	261	÷ 225	265	-
Hele landet 1953	174 539	42 726	2 795	2 143	3 976	3 915	230 094	5 285	10 592	÷ 5 307	3 332	108
—, 1952	163 755	38 511	1 744	1 984	3 835	3 008	212 837	-	-	÷ 6 607	3 002	133
—, 1951	143 518	32 356	1 829	1 831	2 474	1 426	183 434	-	-	÷ 7 244	2 274	121
—, 1950	131 713	29 420	-	1 711	4 694 ²	-	167 538	-	-	÷ 6 110	976	40

¹ Hovedsakelig tilskudd fra fylker og kommuner.² Innklusive inntekter av assistansekjøring og statstilskudd til materiell, verksteder og garasjer.

Tabell 4 (forts.). Driftsregnskap. b. Utgifter. 1000 kr.

Fylker	Lønninger			Sosiale utgifter	Driv-stoffer	Repara-sjoner og vedlike-hold	Gummi	Assu-ranse og skatter	Avgifter	Admini-strasjon (ekskl. lønn)	Renter	Øvrige utgifter	Avskriv-nings på materiell, byg-ninger og inventar	Sum
	Admini-strasjon og ekspe-disjon	Sjåfører og bil-mann-skap	Verk-sted og garasje											
Ostfold	506	3 844	368	203	2 324	1 462	584	306	596	351	189	284	2 335	13 352
Akershus	372	3 011	320	102	1 936	1 376	664	402	622	418	129	301	2 072	11 725
Oslo	254	6 087	249	86	1 434	4 261	1 250	711	1 085	1 575	158	3 372	2 182	22 704
Oslo Sporveier	517	6 130	1 083	2 224	703	1 420	511	128	433	146	916	654	1 493	16 358
Hedmark	590	2 743	316	104	1 979	1 266	513	259	381	214	211	389	1 998	10 963
Oppland	673	3 839	431	225	2 767	1 714	639	327	506	393	182	958	2 587	15 241
Buskerud	378	3 454	392	261	1 925	1 795	556	445	569	400	204	733	2 391	13 503
Vestfold	500	2 939	420	240	1 464	978	445	293	394	203	151	227	1 447	9 701
Telemark	434	2 945	599	191	1 545	1 317	458	390	408	211	144	316	1 749	10 707
Aust-Agder	220	1 526	289	81	999	667	374	272	314	98	70	182	1 275	6 367
Vest-Agder	522	2 680	205	143	1 551	1 071	525	193	301	235	107	257	1 751	9 541
Rogaland	491	4 135	1 117	176	2 353	1 752	857	385	619	262	201	464	2 217	15 029
Hordaland og Bergen	660	5 192	1 253	504	3 433	2 186	1 155	667	658	500	328	725	3 032	20 293
Bergens Sporvei	325	1 104	527	463	249	551	306	40	196	40	112	175	656	4 744
Sogn og Fjordane	196	1 639	309	100	1 092	542	191	88	162	177	80	193	1 016	5 785
Møre og Romsdal	825	3 735	632	179	2 524	1 685	756	360	611	399	283	810	3 257	16 056
Sør-Trøndelag	399	2 195	473	121	1 622	1 125	450	241	324	342	139	342	1 413	9 186
Nord-Trøndelag	140	1 051	76	123	955	429	124	125	97	128	67	81	1 049	4 445
Nordland	485	2 532	525	197	1 802	1 305	495	251	369	456	215	696	1 962	11 290
Troms	144	1 194	376	207	583	813	190	135	283	289	119	197	1 402	5 932
Finnmark	155	472	198	29	484	365	123	55	86	93	41	45	333	2 479
Hele landet 1953	8 786	62 447	10 158	5 959	33 724	28 080	11 166	6 073	9 014	6 930	4 046	11 401	37 617	235 401
—,— 1952	7 647	55 898	9 260	5 034	36 139	28 522	9 737	5 502	7 446	6 937	3 508	9 431	34 383	219 444
—,— 1951	6 526	47 852	7 096	3 982	35 940	25 706	8 259	5 254	5 595	5 436 ¹	2 809	9 389	26 834	190 678
—,— 1950	-	44 348	-	-	35 421	-	8 668	-	-	-	2 413	-	24 097	173 648

¹ Tallet er rettet siden den detaljerte statistikk for vedkommende år ble trykt.

Tabell 5. Utgiftene i øre pr vognkm.

Fylker	Lønninger			Sosiale utgifter	Drivstoff	Reparasjoner og vedlikehold	Gummi	Assuranser og skatter	Avgifter	Administrasjon (ekskl. lønn)	Renter	Ovrige utgifter	Avskrivning på materiell, hygninger og inventar	Sum
	Administrasjon og ekspedisjon	Sjåfører og bilmannskap	Verksted og garasje											
Østfold	4,1	31,3	3,0	1,7	18,9	11,9	4,8	2,5	4,9	2,9	1,5	2,3	19,0	103,8
Akershus	3,5	28,3	3,0	1,0	18,2	12,9	6,2	3,8	5,9	3,9	1,2	2,8	19,5	110,2
Oslo	2,1	50,4	2,0	0,7	11,9	35,3	10,3	5,9	9,0	13,0	1,3	27,9	18,1	187,9
Oslo Sporveier	9,9	116,9	20,7	42,4	13,4	27,1	9,7	2,4	8,3	2,8	17,5	12,5	28,5	312,1
Hedmark	6,2	28,7	3,3	1,1	20,7	13,2	5,4	2,7	4,0	2,2	2,2	4,1	20,9	114,7
Oppland	5,9	33,4	3,7	2,0	24,1	14,9	5,6	2,8	4,4	3,4	1,6	8,3	22,5	132,6
Buskerud	3,7	34,1	3,9	2,6	19,0	17,7	5,5	4,4	5,6	4,0	2,0	7,3	23,6	133,4
Vestfold	6,4	37,5	5,3	3,0	18,7	12,5	5,7	3,7	5,0	2,6	1,9	2,9	18,5	123,7
Telemark	5,7	39,0	7,9	2,5	20,5	17,4	6,1	5,2	5,4	2,8	1,9	4,2	3,2	141,8
Aust-Agder	4,4	30,6	5,8	1,6	20,0	13,4	7,5	5,5	6,3	2,0	1,4	3,6	25,6	127,7
Vest-Agder	6,8	34,8	2,7	1,8	20,2	13,9	6,8	2,5	3,9	3,1	1,4	3,3	22,8	124,0
Rogaland	3,8	32,3	8,7	1,4	18,4	13,7	6,7	3,0	4,8	2,1	1,6	3,6	17,3	117,4
Hordaland og Bergen	4,2	32,9	7,9	3,2	21,7	13,8	7,3	4,2	4,2	3,2	2,1	4,6	19,2	128,5
Bergens Sporvei	15,1	51,3	24,5	21,5	11,6	25,6	14,2	1,8	9,1	1,8	5,2	8,1	30,5	220,3
Sogn og Fjordane	4,1	34,3	6,5	2,1	22,9	11,3	4,0	1,8	3,4	3,7	1,7	4,0	21,3	121,1
Møre og Romsdal	6,9	31,2	5,3	1,5	21,1	14,1	6,3	3,0	5,1	3,3	2,4	6,8	27,3	134,3
Sør-Trøndelag	5,7	31,2	6,7	1,7	23,1	16,0	6,4	3,4	4,6	4,9	2,0	4,9	20,1	130,7
Nord-Trøndelag	4,1	30,9	2,2	3,6	28,1	12,6	3,6	3,7	2,9	3,8	2,0	2,4	30,8	130,7
Nordland	7,4	38,7	8,0	3,0	27,6	20,0	7,6	3,8	5,6	7,0	3,3	10,6	30,0	172,6
Troms	4,7	38,5	12,1	6,7	18,8	26,2	6,1	4,4	9,1	9,3	3,8	6,4	45,2	191,3
Finnmark	11,2	34,1	14,3	2,1	35,0	26,4	8,9	4,0	6,2	6,7	2,9	3,3	24,1	179,2
Hele landet 1953	5,2	37,1	6,0	3,6	20,0	16,7	6,6	3,6	5,4	4,1	2,4	6,8	22,3	139,8
—,— 1952	4,8	34,9	5,8	3,1	22,5	17,8	6,1	3,4	4,6	4,3	2,2	5,9	21,4	136,8
—,— 1951	4,4	32,4 ¹	4,8	2,7	24,3 ¹	17,4 ¹	5,6	3,6	3,8	3,7	1,9	6,4	18,2 ¹	129,2 ¹
—,— 1950	—	30,5	—	—	24,3	—	6,0	—	—	—	1,6	—	16,5	119,2

¹ Tallet er rettet siden den detaljerte statistikk for vedkommende år ble trykt.

Tabell 6. Utgiftene prosentvis fordelt på utgiftsarter.

Fylker	Lønninger			Sosiale utgifter	Driv- stoff	Repara- sjoner og vedlike- hold	Gummi	Assu- ranse og skatter	Avgifter	Admini- strasjon (ekskl. lønn)	Renter	Øvrige utgifter	Avskriv- ning på materiell, byg- ninger og inventar	Sum
	Admi- nistrasjon og ekspe- disjon	Sjåfører og bil- mann- skap	Verk- sted og garasje											
Østfold	3,8	28,8	2,8	1,5	17,4	10,9	4,4	2,3	4,5	2,6	1,4	2,1	17,5	100,0
Akershus	3,2	25,7	2,7	0,8	16,5	11,7	5,7	3,4	5,3	3,6	1,1	2,6	17,7	100,0
Oslo	1,1	26,8	1,1	0,4	6,3	18,8	5,5	3,1	4,8	6,9	0,7	14,9	9,6	100,0
Oslo Sporveier	3,2	37,5	6,6	13,6	4,3	8,7	3,1	0,8	2,6	0,9	5,6	4,0	9,1	100,0
Hedmark	5,4	25,0	2,9	0,9	18,1	11,5	4,7	2,4	3,5	2,0	1,9	3,5	18,2	100,0
Oppland	4,4	25,2	2,8	1,5	18,2	11,2	4,2	2,1	3,3	2,6	1,2	6,3	17,0	100,0
Buskerud	2,8	25,6	2,9	1,9	14,3	13,3	4,1	3,3	4,2	3,0	1,5	5,4	17,7	100,0
Vestfold	5,1	30,3	4,3	2,5	15,1	10,1	4,6	3,0	4,1	2,1	1,6	2,3	14,9	100,0
Telemark	4,1	27,5	5,6	1,8	14,4	12,3	4,3	3,6	3,8	2,0	1,3	3,0	16,3	100,0
Aust-Agder	3,4	24,0	4,5	1,3	15,7	10,5	5,9	4,3	4,9	1,5	1,1	2,9	20,0	100,0
Vest-Agder	5,5	28,1	2,1	1,5	16,3	11,2	5,5	2,0	3,2	2,4	1,1	2,7	18,4	100,0
Rogaland	3,3	27,5	7,4	1,2	15,7	11,7	5,7	2,5	4,1	1,7	1,3	3,1	14,8	100,0
Hordaland og Bergen	3,2	25,6	6,2	2,5	16,9	10,8	5,7	3,3	3,2	2,5	1,6	3,6	14,9	100,0
Bergens Sporvei	6,9	23,3	11,1	9,8	5,2	11,6	6,5	0,8	4,1	0,8	2,4	3,7	13,8	100,0
Sogn og Fjordane	3,4	28,3	5,3	1,7	18,9	9,4	3,3	1,5	2,8	3,1	1,4	3,3	17,6	100,0
Møre og Romsdal	5,1	23,3	3,9	1,1	15,7	10,5	4,7	2,2	3,8	2,5	1,8	5,1	20,3	100,0
Sør-Trøndelag	4,3	23,9	5,2	1,3	17,7	12,3	4,9	2,6	3,5	3,7	1,5	3,7	15,4	100,0
Nord-Trøndelag	3,1	23,6	1,7	2,8	21,5	9,7	2,8	2,8	2,2	2,9	1,5	1,8	23,6	100,0
Nordland	4,3	22,4	4,7	1,7	16,0	11,6	4,4	2,2	3,2	4,0	1,9	6,2	17,4	100,0
Troms	2,4	20,1	6,3	3,5	9,8	13,7	3,2	2,3	4,8	4,9	2,0	3,3	23,7	100,0
Finnmark	6,3	19,0	8,0	1,1	19,5	14,7	5,0	2,2	3,5	3,8	1,7	1,8	13,4	100,0
Hele landet 1953	3,7	26,5	4,3	2,5	14,3	11,9	4,8	2,6	3,8	3,0	1,7	4,9	16,0	100,0
—,— 1952	3,5	25,5	4,2	2,3	16,5	13,0	4,4	2,5	3,4	3,1	1,6	4,3	15,7	100,0
—,— 1951	3,4	25,1	3,7	2,1	18,8	13,5	4,3	2,8	2,9	2,9	1,5	4,9	14,1	100,0
—,— 1950	—	25,5	—	—	20,4	—	5,0	—	—	—	1,4	—	13,9	100,0

Tabell 7. Inntektene pr vognkm, personkm og tonnkm.

Fylker	Inntekter i alt pr vognkm øre	Inntekt pr personkm øre	Inntekt pr tonnkm øre	Fylker
Østfold	116,7	8,7	66,6	Østfold
Akershus	113,1	7,0	45,1	Akershus
Oslo	188,6	7,8	165,2	Oslo
Oslo Sporveier	238,9	7,7	-	Oslo Sporveier
Hedmark	116,9	8,2	78,4	Hedmark
Oppland	132,0	10,1	73,5	Oppland
Buskerud	133,5	8,0	82,3	Buskerud
Vestfold	126,4	10,1	91,4	Vestfold
Telemark	140,1	9,7	61,8	Telemark
Aust-Agder	129,7	9,9	76,9	Aust-Agder
Vest-Agder	124,0	9,3	96,4	Vest-Agder
Rogaland	117,3	9,7	71,2	Rogaland
Hordaland og Bergen	126,5	9,1	76,2	Hordaland og Bergen
Bergens Sporvei	194,8	10,1	-	Bergens Sporvei
Sogn og Fjordane	115,5	13,0	71,2	Sogn og Fjordane
Møre og Romsdal	131,4	9,2	66,8	Møre og Romsdal
Sør-Trøndelag	129,5	9,2	57,6	Sør-Trøndelag
Nord-Trøndelag	128,9	9,6	83,2	Nord-Trøndelag
Nordland	159,8	12,2	60,6	Nordland
Troms	176,5	12,1	77,7	Troms
Finnmark	163,0	13,0	163,7	Finnmark
Hele landet 1953	136,6	9,0	70,5	Hele landet
—,— 1952	132,7 ¹	8,9 ¹	70,2 ¹	—,— 1952
—,— 1951	124,2 ¹	8,5 ¹	66,4	—,— 1951
—,— 1950	115,0	8,3 ¹	62,9	—,— 1950

¹ Tallet er rettet siden den detaljerte statistikk for vedkommende år ble trykt.

Tabell 8. Personale.

Fylker	Sysselsatt hele året				Sysselsatt en del av året			
	I administrasjon og ekspedisjon	Sjåfører og bilmannskap	I versted og garasje	Sum	I administrasjon og ekspedisjon	Sjåfører og bilmannskap	I versted og garasje	Sum
Østfold	48	381	35	464	22	87	11	120
Akershus	57	294	29	380	25	82	6	113
Oslo	128	656	184	968	2	158	11	171
Oslo Sporveier	45	536	129	710	-	-	-	-
Hedmark	58	289	24	371	30	116	12	158
Oppland	65	418	52	535	26	158	8	192
Buskerud	48	363	45	456	11	127	12	150
Vestfold	54	295	38	387	28	109	6	143
Telemark	37	281	53	371	21	209	9	239
Aust-Agder	33	147	27	207	6	40	10	56
Vest-Agder	52	257	21	330	10	57	8	75
Rogaland	47	437	99	583	30	151	20	201
Hordaland og Bergen	62	520	128	710	23	179	34	236
Bergens Sporvei	23	106	51	180	-	-	-	-
Sogn og Fjordane	28	179	37	244	10	84	10	104
Møre og Romsdal	70	414	74	558	30	139	35	204
Sør-Trøndelag	44	221	50	315	7	103	19	129
Nord-Trøndelag	15	137	8	160	20	28	5	53
Nordland	77	293	45	415	12	82	14	108
Troms	16	133	32	181	4	60	11	75
Finnmark	13	38	17	68	3	25	9	37
Hele landet 1953	1 020	6 395	1 178	8 593	320	1 994	250	2 564
—,— 1952	985 ¹	6 208 ¹	1 149 ¹	8 342 ¹	319 ¹	1 870 ¹	210 ¹	2 399 ¹
—,— 1951	920	5 874	1 097	7 891	269	1 803	174	2 246
—,— 1950	841	5 866	897	7 604	320	1 694	182	2 196

med 14,3 prosent og reparasjoner og vedlikehold med 11,9 prosent. Tilsammen utgjorde disse postene 68,7 prosent av de samlede utgifter i 1953.

Av tabell 7 framgår at de totale inntekter pr vognkilometer steg fra 132,7 øre i 1952 til 136,6 øre i 1953. I disse tallene er statstilskudd til materiell, verksteder og garasjer tatt med, mens derimot statstilskudd til driften og andre tilskudd er holdt utenfor. Inntektene av persontrafikken økte fra 8,9 øre pr personkilometer i 1952 til 9,0 øre i 1953. (Rettelsen av tallet for 1952 og av tilsvarende tall for 1951 og 1950 skyldes det nye beregningsgrunnlag for Oslo Sporveier som er nevnt tidligere.) Inntektene av godstrafikken økte samtidig fra 70,2 øre til 70,5 øre pr tonnkilometer.

Status.

Statusoppgavene er bearbeidet for første gang i år. Resultatene er imidlertid litt usikre, bl. a. fordi en del foretak ikke har gitt oppgaver. For hele landet under ett ble det sendt inn statusoppgaver fra foretak som tilsammen representerer 93 prosent av vognparken i de foretak som er med i rutebilstatistikken ellers. En ser da bort fra Oslo Sporveier og Bergens Sporvei, som ikke kan gi statusoppgaver særskilt for bussdriften. Svarprosenten varierer fra fylke til fylke, fra et minimum på 79 prosent til et maksimum på 100 prosent.

De statusoppgaver som finnes i tabell e, er „oppblåste“ tall, dvs. at de er beregnet å gjelde alle foretak som er med i rutebilstatistikken ellers (eksl. Oslo Sporveier og Bergens Sporvei). På grunn av usikkerheten ved beregningen offentliggjøres

Tabell e. Status pr 31. desember 1953.¹

Aktiva	Mill. kr	Passiva	Mill. kr
1. Tomter	1,4	1. Egenkapital og fonds	47,8
2. Bygninger	23,8	2. Skattefond	1,4
3. Vognparken	94,9	3. Pantegjeld, obliga- sjonsgjeld	49,9
4. Maskiner	1,3	4. Aksepter	11,6
5. Verktøy, inventar ..	1,1	5. Kassakreditt	9,3
6. Beholdninger ²	4,4	6. Leverandører og andre kreditorer ...	25,4
7. Verdipapirer	1,8	7. Diverse forpliktelser	3,1
8. Debitorer	5,0		
9. Bankinnskudd	5,0		
10. Postgiro-tilgode- havende	0,5		
11. Kassabeholdning ..	3,4		
12. Underskudd i kapi- talen	5,9		
		Sum 148,5	Sum 148,5

¹ Beregnede tall for alle foretak (eksl. Oslo Sporveier og Bergens Sporvei).

² Reservedeler, rekvisita, gummi, drivstoff, olje osv.

bare tallene for hele landet under ett, uten fylkesvis spesifikasjon.

En ser av tabell e at de største aktivapostene er vognparken på 94,9 mill. kr og bygninger på 23,8 mill. kr. Tilsammen utgjør disse to postene omlag 80 prosent av hele aktivasiden. På passivasiden er det de to postene pantegjeld og obligasjonsgjeld samt egenkapital og fonds som dominerer med henholdsvis 49,9 mill. kr og 47,8 mill. kr. Sammen med 25,4 mill. kr i gjeld til leverandører og andre kreditorer representerer disse postene over 80 prosent av passivasiden. Når en tar med underskudd i kapitalen på 5,9 mill. kr, som er ført opp på aktivasiden, balanserer status med 148,5 mill. kr.

Personale.

Sysselsettingen i rutebilnæringen framgår av tabell 8. I 1953 var det sysselsatt i alt 11 157 personer eller vel 400 flere enn året før. Av de sysselsatte hadde 8 593 personer arbeid i rutebilstrengen hele året, mens 2 564 personer arbeidet bare en del av året. Om lag 75 prosent av de sysselsatte er sjåfører og bilmannskap. Av resten er litt under halvparten sysselsatt i administrasjon og ekspedisjon, mens litt over halvparten er sysselsatt i verksted og garasje.

(Rettelser til rutebilstatistikken 1950—1952 kommer i N. V. nr 4.)

Bomvegene i U.S.A.

Det er delte meninger om bomvegsystemet i U.S.A., men tilhengere av systemet hevder at det står trafikkantene fritt om de vil benytte dem, idet det alltid er muligheter for å kjøre på en vanleg veg uten betaling. De gode bomvegene trekker likevel svære trafikkmengder til seg fordi trafikkantene kommer hurtig frem og sparer tid og driftsomkostninger. Ifølge de siste meldinger var det pr 1. juli i år, åpnet ca 1250 km bomveger i U.S.A. Byggingen av disse vegene har kostet ca 4,6 milliarder kr. Det er under bygging ca 2780 km som vil koste ca 20 milliarder kr. Dessuten er det gitt tillatelse for 35 store nye prosjekter på tilsammen ca 6600 km som er beregnet til å koste ca 28,8 milliarder kr. Disse supervegene er selvfølgelig flersporet med atskilte kjøreretninger og de er fasadefri, uten plankrysninger. (Opprådet for biltrafikken.)

Vegbevilgningene i Holland fordoblet på 7 år

Av en rapport fra den hollandske vegforening, Centraal Overleg, fremgår det at vegbevilgningene i Holland er mer enn fordoblet i årene 1948—54. Av vegbevilgningene går ca halvparten til vedlikeholdet og halvparten til nybygging. Blant de moderne veganlegg som er utført i perioden, er autostradaen mellom Amsterdam og Utrecht. (Opplysningsrådet for biltrafikken.)

Små transportable asfaltblandeverk

De her i landet hittil vanlig brukte asphaltblandeverk er tunge og lite mobile. Flytnings- og oppstillingsutgiftene blir ganske høye. Av økonomiske grunner krever disse blandeverk store og konsekvente arbeidsoppgaver.

I utlandet har man derfor i de senere år, som supplement til de store, bygd noen meget lett transportable små blandeverk for små spredte arbeider, så som vedlikehold, mindre nyanlegg o. l. De kan kobles som tilhengere til lastebiler og transporteress fra sted til sted.

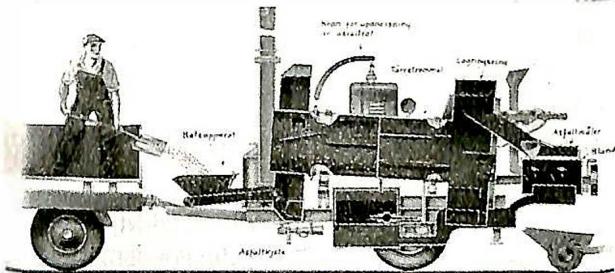

Fig. 1. Snitt gjennom blandeverk.

Fig. 1 viser et snitt gjennom et transportabelt blandeverk med mateapparat, kontinuerlig tørketrommel, asphaltblander, asfaltkjede og drivmotor, alt montert på en tilhengervogn.

50 % av personbilene i Norge er 15 år eller eldre

Opplysningsrådet for Biltrafikken regner med at den norske bestand av personbiler og drosjer nå har passert 100 000 vogner. Det betyr at det her i landet gjennomsnittlig er 33 som kan dele en personbil. Vår personbilsbane er imidlertid beskjeden i forhold til den svenske som bare i år får tilført 100 000 nye personbiler. I de fleste land er personbilparken økt sterkt etter krigen. I Sveits har økningen vært 185 % siden 1939, i Sverige 133 %, i Finland og Holland over 100 %. I Norge har tilveksten vært ca 50 % og landet har havnet på 10de plassen blant de vesteuropeiske land når det gjelder antall personbiler i forhold til befolkningens størrelse.

Behovet for personbiler etter krigen har vært så meget større enn den ujevne import og meget få vogner er hugd opp. En stor del av tilveksten skyldes registrering av de såkalte «tyskerbiler» og import av mer eller mindre bruk materiell. Over 50 % av bilene er i dag førkrigsmodeller, dvs. 15 år eller eldre. Bestanden har ikke bare en ugunstig alderssammensetning, en stor del av de nyere modeller med store årlige kjørelengder er også nedslitt og urasjonelle i drift. En drosje f. eks. som kjører ca 100 000 km pr år er ikke rasjonell til drosjetrafikk etter 3 år.

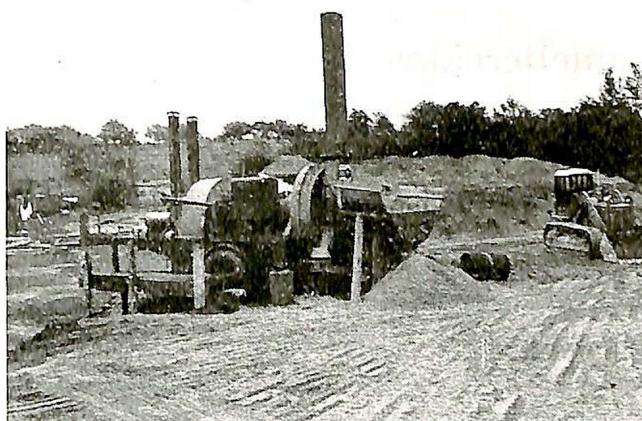

Fig. 2. Blandeverket i drift.

Verket kan mates med steinmaterialer av to forskjellige graderinger. Både steinmaterialene og den asphalt som tilføres måles etter volum. Steinmassen tørkes og asfalten oppvarmes ved hjelp av oljefyring. Verkets kapasitet varierer fra 4½ til 9 tonn etter steinmaterialenes fuktighet, og vekten er knapt 6 tonn.

Fig. 2 viser verket i drift. Matingen foregår her med lastemaskin og utkjøring av den ferdige masse med bil.

Det er også bygd enda mindre blandeverk. De er som regel utstyrt med skuffe for mating, sats-tørketrommel, asphaltblander og drivmotor, alt montert på tilhengervogn. Vekten av disse såkalte baby-blandeverk går helt ned til 3 tonn. Asphalten tilføres fra særskilt kjele.

Internasjonal undersøkelse av vegrestriksjoner

Ingeniørvetenskapsakademins Transportforsäkrings-kommisjon har nylig avsluttet en interessant undersøkelse av de restriksjoner som er pålagt bilparken med hensyn til maksimale bredder, høyder og akseltrykk. Undersøkelsen som omfatter 13 vesteuropeiske land, hvoriblant Norge, gir et visst bilde av vegene i disse land. Den største tillatte bredde på motorkjøretøy er satt til 2,5 m i syv av landene, mens tre av landene tillater bredder på 2,40–2,44 m, to tillater 2,30–2,35 m, mens ett land (Norge) generelt bare tillater 2,20 m. Etter forholdene dispenses det imidlertid for bredder opp til 2,25 m og i enkelte tilfelle for 2,35 m.

Når det gjelder de maksimale akseltrykk, som gir en idé om vegenes bæreevne, tillater to land 13 tonn akseltrykk, ett land 12 tonn, fem land fra 8–10 tonn, fire land fra 6–8 tonn, mens Norge generelt bare tillater et største akseltrykk på 2 tonn. Selv om det i Norge etter forholdene gis dispensasjon for 4–6 tonn og i enkelte tilfelle for 7 tonn, er det tydelig at de norske vegene ligger langt tilbake når det gjelder bæreevne. (Oppr. rådet for biltrafikken.)

Lamellerekkverk

Avdelingsingeniør O. Nestvold, M. N. I. F.

DK 625.738

I Norsk Vegtidsskrift nr 1, 1954, har vegsjef Eggen en artikkel om lamellerekkverk.

Det kunne i den forbindelse kanskje være av interesse å nevne at en i Finnmark i sommer har søkt å tilpasse prinsippet også for rekkverk med tverrprofil i overensstemmelse med Vegdirektørens normaler for massivrekkerkverk, skjema 765.

Lamellene får en vekt av vel 300 kg pr stk. Med lastebil med Hiaab-kran lar de seg lett sette ut på plass. Vegkanten er da på forhånd jevnet ut, og sammenføyning og justering kan følge umiddelbart. Underkant av rekkverk er vanlig søkt gravgd 2–5 cm ned i vegbanen, og bakkant er plasert gjennomsnittlig 10 cm innenfor vegkanten.

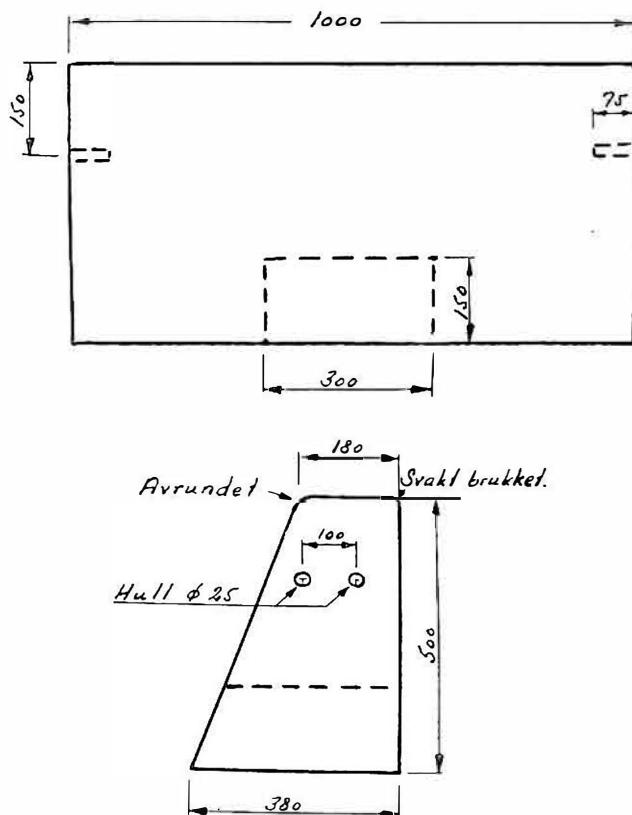

Fig. 1. Opprikk og snitt av lamelle.

En har nytta noe grovere jernstumper til sammenføyningen enn vist på rekkverket fra Sør-Trøndelag, nemlig kapp av armeringsjern Ø 20–25 mm. Rekkverket gir inntrykk av å være bra motstandsdyktig mot påkjønning i sideretning. Det virker på et vis noe «elastisk», idet det, ved forsøk på å spette det ut, viser en fjærende tendens tilbake til utgangsstillingen.

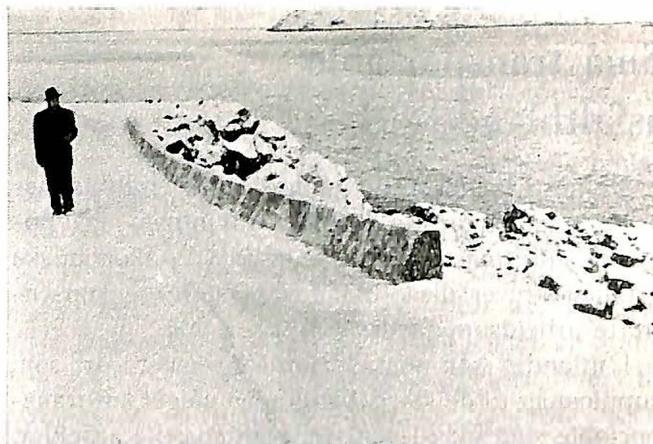

Fig. 2. Lamellerekkverk.

Lamellene settes sammen med en innbyrdes avstand av 1–2 cm. Med hensyn til avløp for vann, så er dette også anordnet noe annerledes enn i Sør-Trøndelag, idet det for hver 10–15 m er anbragt en lamelle med utspart rektangulær åpning av tverrsnitt 30 × 15 cm, som antydet med stiplete linjer på tegningen.

Ved omhyggelig utsetting blir et slikt rekkverk ganske pent. Det blir ikke dyrere enn vanlig massivt rekkverk, og har mange fordeler fremfor et sådant.

Rekkverkslamellene av denne type er levert av et cementvareverksted i Alta. Betongen blir vibrert, og etterat støpeformen er fjernet, blir forsiden av lamellene behandlet med en vanlig kost for å sikre et ensartet, jevnt og pent utseende.

Foruten lamellerekkverk av denne type er det i fylket siste sommer også satt ut rekkverk svarende til den type vegsjef Eggen beskriver. Lamellene til dette er støpt i egen regi med stampning av betongen. Det synes dog i dette tilfelle å måtte være fordelaktig å velge et symmetrisk profil på lamellene.

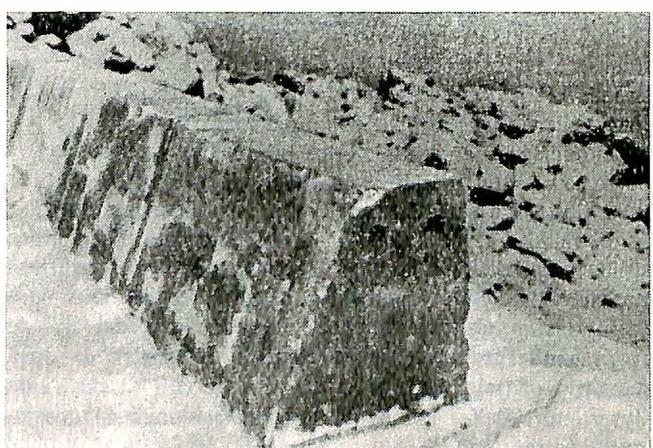

Fig. 3. Nærbilde av et lamellerekkverk.

Med det forholdsvis enkle utstyr som behøves til fremstillingen, blandemaskin og form med vibrator foruten drivkraft til disse, vil den mest lønnsomme fremstillingsmåte, når hensyn tas til de store avstander her i fylket, sannsynligvis være å flytte utstyret rundt i distrikterne og med passende mellomrom på steder med høvelige forekomster av støpesand produsere det antall lameller som tilstøtende veger krever. Vi har her i Finnmark ennå en nesten total mangel på rekksverk, slik at dette arbeid, når tilstrekkelige pengemidler disponeres, måtte kunne utføres systematisk og rasjonelt.

Jeg vil videre nevnte de muligheter for utjevning av arbeidsdriften som fremstillingen av rekksverkslameller byr på. Støping av massivt rekksverk ute

på vegene kan bare foregå den tid på året frosten ikke sjenerer. Har man imidlertid brukbare hus, må støping av lameller i sin helhet kunne legges til vinteren, om så måtte ønskes.

Selve prinsippet med fabrikkmessig fremstilte enheter som settes sammen til rekksverk på byggeplassen, synes i det hele å passe godt til det tekniske utviklingstrinn vi for tiden befinner oss på. Tverrsnitt og utforming av lamellerekksverk bør vel legges mest mulig opp til det som er knesatt som normal for vegvesenets rekksverk forøvrig. I svært mange tilfelle synes et rekksverk av den høyde vegsjef Eggen har valgt, å være fullt tilstrekkelig, og en normal som kunne sikre en mest mulig ensartet utførelse over hele landet også av den slags rekksverk, kunne kanskje være ønskelig.

Gummiasfalt

I de senere år er det i en rekke land gjort forsøk med tilsetning av små mengder av forskjellige sorter gummi i slitelaget på asfaltdekker. Den tilsatte mengde gummi har vanligvis vært omkring 5 % av den medgåtte asfalt, dvs. mellom en fjerdedels og en halv prosent av vegdekkmassen.

Det amerikanske «Bureau of Public Roads» har fulgt utførelsen av endel av disse forsøk med stor interesse og har latt foreta en serie laboratorieprøver for å søke å klarlegge om det kan oppnås fordeler ved slik tilsetning av gummi i asfaltdekker.

I tidsskriftet «Public Roads», vol. 28, nr 4, for oktober 1954, offentliggjør Bureau of Public Roads resultatene av de forsøk som har vært utført. Konklusjonen Bureau of Public Roads her kommer til, vil muligens ha interesse også for norske ingeniører. Den lyder i oversettelse:

«Hva viser disse laboratorieforsøk? Virkningen av tilsetning av forskjellige sorter gummi til forskjellige sorter asfalt kan variere innen vide grenser. Bruken av gummi viser i noen henseender virkninger som er lovende, i andre henseender ikke. Konklusjoner om mulige økonomiske fordeler ved tilsetning av gummi, må utstå inntil videre observasjoner foreligger om hvordan forsøksdekkene arter seg under påkjøllingen av alder, vær og trafikk. På de forsøksdekkene det her er tale om, har en hittil ikke kunnet se at de prøvestrekningene som er lagt med gummitilsetning har vist egenskaper som er vesentlig forskjellige fra dem en finner hos tilsvarende kontrollstrekninger som er lagt uten tilsetning.»

Maj.

Sjefsskifte ved US Bureau of Public Roads

Francis C. du Pont, US Commissioner of Public Roads har meddelt at han vil trekke seg tilbake fra sin stilling i januar for å overta en spesiell oppgave som medarbeider for Secretary of Commerce Weeks. Bureau of Public Roads som du Pont nå leder, er en underavdeling av Department of Commerce. du Pont har videre meddelt at Deputy Commissioner of Public Roads, C. D.

Curtiss, vil overta stillingen som Commissioner. Mr. Curtiss kan se tilbake på mange års tjeneste i «the Bureau».

Som spesiell medarbeider for the Secretary of Commerce vil mr. du Pont i første omgang ta seg av president Eisenhowers moderniseringsprogram for vegnettet, en plan som skal forelegges Kongressen tidlig i år.

President Eisenhowers framlegg om en fordobling av veganleggsgiftene tar nå raskt form under ledelse av general Lucian Clay, som ble utnevnt av presidenten til formann for hans spesielle vegkomité.

General Clay har nylig meddelt at en sum på 26 milliarder dollars i tillegg til de normale utgifter på 50 milliarder vil bli nødvendig for å gjennomføre programmet. (World Highway Report, desember 1954.)

KO.

Utvikling av vegtransporten i Belgia

Ved åpningen av fylkestinget i West Flanders uttalte fylkesmannen: En 15 tons jernbanevognbefordrer årlig 78 000 tonnm gods og medfører meget laste- og lossearbeid, mens en 10 tons trekkvogn med tilhenger beforder 240 000 tonnm med gods fra dør til dør. I 1953 befodret de lokale jernbaner 47 000 tonn mot 367 000 tonn i 1937. Det er ingen tvil om at vegene er nøkkelen til økonomisk vinning for fylket. De må bli bindeleddet mellom produksjonsområder og markedsentrer, og gi adgang for nye industrianlegg til fritt å slå seg ned i de områder som passer best for deres virksomhet.

Fylkesmannen i Namur fylke ga også noen opplysninger om transportutviklingen i hans fylke, hvor 26,5 % av godset blir transportert på vegene, 25 % på elver og kanaler og 48 % med jernbaner. Den samlede kostnad av vegtransportdriften er anslått til 25 milliarder. Til sammenligning nevnte han at transportutgifter var anslått til 22 milliarder i grubedriften og 25,5 milliarder i stålproduksjonen. (Informations Routieres du Monde.)

Innreiste utlendinger i 1954

Statistisk Sentralbyrås innreisestatistikk viser at det i 1954 kom 807 201 utlendinger til landet. Dette er det høyeste tallet en har registrert hittil. I 1953 kom det 689 296 utenlandske reisende, og dette tallet var det høyeste inntil da.

Den sterke oppgangen i 1954 skyldes i første rekke den rekordartede tilstrømning av turister i juli. Det ble i denne måned registrert hele 276 148 innreiste utlendinger mot 225 252 i samme måned året før. I sommersesongen (juni—august) 1954 kom det i alt 544 353 utlendinger til landet. Dette er hele 91 329 flere enn i samme sesong året før. I månedene mars og mai i 1954 kom det et lavere antall utenlandske reisende enn i de samme månedene i 1953.

Det er i første rekke tallet på svenske reisende som er høyere i 1954 enn i 1953. I 1954 kom det i alt 567 703 svensker. Dette er 85 730 flere enn året før. Den svenske kontingenget utgjorde 70 % av den totale turistrømmen både i 1954 og 1953.

Det var en svak nedgang i tallet på belgiske reisende fra 1953 til 1954, men for de øvrige nasjonalitetene vedkommende gikk tallet på reisende opp.

I alt 537 532 av utlendingene kom til landet landevegen med bil eller på annen måte. Dette er en meget sterk stigning fra 1953 da det tilsvarende tall var 436 533, og det er det høyeste tallet som er registrert. Også med jernbane, båt og fly kom det flere reisende enn noen gang tidligere.

Innreiste utlendinger.

	1952	1953	1954
I alt	603 610	689 296	807 201

Måned:

Januar	8 894	15 174	15 448
Februar	31 629	19 430	19 647
Mars	17 276	26 100	22 571
April	22 702	25 029	31 469
Mai	35 172	49 042	45 343
Juni	75 507	97 880	117 758
Juli	178 367	225 252	276 148
August	138 948	129 892	150 447
September	38 058	38 141	47 822
Oktober	22 709	25 630	27 936
November	14 308	15 899	27 779
Desember	20 040	21 827	24 833

Nasjonalitet:

	1952	1953	1954
Svensker	419 143	481 973	567 703
Dansker	68 255	69 292	74 335
Finner	18 288	27 153	28 370
Briter	31 559	35 647	44 303
Vest-tyskere	5 471	8 154	15 201
Nederlandere	4 365	4 920	5 788
Belgiere	2 044	2 807	2 537

Franskmenner	6 812	9 186	9 409
Sveitser	3 469	3 225	4 052
Østerrikere	759	1 046	1 501
Italienere	2 540	3 176	3 868
Andre europeere	3 495	3 623	3 698
Nord-amerikanere	31 365	33 031	37 744
Andre	6 045	6 063	8 692

Innreisemåte:

	1952	1953	1954
Jernbane	126 143	137 371	141 356
Båt	80 071	86 954	95 841
Bil etc. landeveien	372 910	436 533	537 532
Fly	24 486	28 438	32 472

Litteratur

J. Gjærum: *Akershus fylkes veghistorie*. Format A 4, 616 s., pris kr 45,—. Restopplaget, ca 400 ekspl., selges ved henv. til Fylkeskassereren i Akershus, H. Heyerdahls gt. 1, Oslo.

Veghistorien gir en historisk oversikt over vegvesenets utvikling i fylket fra begynnelsen av middelalderen frem til 1948. (Fra 1. januar 1948 ble Aker kommune sammensluttet med Oslo.)

Boken inneholder verdifulle opplysninger om vegvesenets organisasjon og arbeidsmåte i de forskjellige tider. Is- og vintervegene som i gammel tid hadde den tyngste og største trafikk, har fått sitt eget avsnitt. Det samme har vegvedlikeholdet og vegtilsynet fått. Videre er skyssvesenet, landposten, samtlige 23 ferje- og sundsteder, jernbanene og de kongelige reiser omhandlet i spesielle avsnitt. Telefonanlegg med sine stolper, som kom i 1880-årene, har vært til stor blempe for vegvesenet og gjenstand for mange kontroverser og administrative forføyninger, — hvilket også er omhandlet i boken.

Fylkets samtlige herreder (i alt 30) har fått sine spesielle avsnitt hvor gamle og nye veger er omhandlet. Også nedlagte og/eller opptatte offentlige veger samt en del privatveger er tatt med i boken. Hensikten har vært å samle mest mulig av de ting som i tidens løp har foregått på de kommunikasjonsmessige og dertil hørende andre områder innen de respektive herreder. Boken antas å være av betydelig interesse, ikke bare for de kommunale instanser, men også for kommunikasjons-, trafikk- og historieinteresserte samt for bibliotekene.

Veghistorien er utgitt etter fylkets foranstaltning og er forfattet av ingenior J. Gjærum ved vegadministrasjonen i Akershus.

Svenska Vägföreringens Tidskrift nr 1, 1955.

Innhold: 1955 års statsverksproposition. — *Väganslagen i statsverkspropositionen*. — *Arbetsplanen och trafikingenjörernas civilingenjör Dag Blomberg*. — *Om komprimering av jord av civilingenjör Nils Bruzelius*. — *Seismiska jorddjupsmätningar vid vägprojektering av vägingenjör I. Wadsten*. — *Viadukter och väggestetik av vägårdskonsulent H. E. Segerros*. — *Från riksdayen*. — *Från departement och verk*. — *Förningsmeddelanden: Vägföreringens framställning om ökat axeltryck, vägföringen tillstyrker högertrafik*. — *Boknytt*. — *Ur fackpressen*.

REDAKSJON: Vegdirektoratet, Schwensesgt. 6, Oslo. — **UTGIVER:** Teknisk Ukeblad.

Abonnementspris kr 15,— pr år. Vegvesenfunksjonærer kr 5,— pr år.

Abonnement- og annonseavdeling, Ingeniørenes Hus, Oslo. Tlf. 417135.